

Odbor za zunanje zadeve

2021/2252(INI)

12.5.2022

MNENJE

Odbora za zunanje zadeve

za Odbor za razvoj

o prihodnjem evropskem finančnem ustroju za razvoj
(2021/2252(INI))

Pripravljalnica mnenja: Isabel Santos

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za zunanje zadeve poziva Odbor za razvoj kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. pozdravlja priznanje Sveta, da bi moral novi evropski finančni ustroj za razvoj (EFAD) slediti načelu „politika na prvem mestu“, in poudarja, da morajo ključna prizadevanja EU pri razvojnem sodelovanju spoštovati interese partnerskih držav in biti usklajena z drugimi zunanjimi dejavnostmi EU in skladna z njenimi strateškimi interesi, potrebami po preobrazbi in zlasti z vrednotami EU, med drugim pravno državo, demokracijo, človekovimi pravicami, enakostjo spolov in podnebjem;
2. ugotavlja, da ima instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, vključno z Evropskim skladom za trajnostni razvoj plus (EFSD+), osrednjo vlogo in da je treba spoštovati cilje, smernice in cilje porabe instrumenta, kot so cilji v zvezi s podnebjem, biotsko raznovrstnostjo in vključevanjem načela enakosti spolov za evropski finančni ustroj za razvoj; opozarja, da mora Parlament pri tem dejavno sodelovati, da bo določil splošno usmeritev in nadzoroval načrtovanje in izvajanje programov;
3. v zvezi s tem pozdravlja pripravljenost EU, da se spoprime z najbolj perečimi svetovnimi izzivi z vlaganjem v trajnostni razvoj svetovne infrastrukture, zlasti na področju zelenih tehnologij in digitalne povezljivosti prek svojega programa Global Gateway, pri tem pa v celoti spoštuje cilje trajnostnega razvoja, Pariški sporazum, dobro zaščito biotske raznovrstnosti ter pravice domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti; poziva Komisijo, naj si prizadeva za učinkovito upravljanje strategije Global Gateway, ki jo je treba nadaljevati pod krmilom predsednice Komisije ter tesno usklajevati s podpredsednikom/visokim predstavnikom Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Evropsko službo za zunanje delovanje, Svetom in Evropskim parlamentom, pri čemer morajo institucije EU in države članice v okviru pristopa Ekipa Evropa dejavno prevzeti odgovornost; poziva Komisijo, naj Parlament ustrezno vključi v odločitve o naložbenih programih za strategijo Global Gateway in ga redno obvešča o razvoju dogodkov, tudi proračunskih posledicah, ko se pojavijo, zlasti prek instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa;
4. poudarja, da so se v svetovnem financiranju pojavili novi akterji, tudi države, katerih gospodarski in geopolitični interesi so pogosto v nasprotju z interesi Evropske unije ter njenim razumevanjem demokracije, pravne države, miru in trajnostnosti; v zvezi s tem poziva Evropsko investicijsko banko (EIB), Evropsko banko za obnovo in razvoj (EBRD) in druge razvojne finančne institucije, naj vzpostavijo okvir za okrepljeno sodelovanje pri skupnih projektih in platformah za financiranje ter izboljšajo učinkovitost njihovega izvajanja v državah zunaj EU z okrepljeno potrebno skrbnostjo na področju socialnih in okoljskih zadev ter človekovih pravic, pa tudi s trdnimi mehanizmi odgovornosti za prizadete skupnosti;
5. poudarja, da je treba učinkoviteje izkoriščati sinergije in bolje usklajevati finančne pobude EBRD, EIB in drugih razvojnih finančnih institucij, katerih ciljna skupina so države evropskega sosedstva, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti državam kandidatkam za članstvo v EU; glede na sedanjo vojno v Ukrajini opozarja, da je

evropsko financiranje v sosednjih državah in državah kandidatkah nepogrešljiv element reform, ki jih je treba izvesti za izpolnitev pristopnih meril, v skladu z zunanje-političnimi interesi EU;

6. obžaluje zmanjšanje dodeljenih proračunskih sredstev za nekatere regije v večletnem finančnem okviru EU za obdobje 2021–2027; hkrati se zaveda, da geopolitični vpliv sredstev, dodeljenih neki regiji, kot je na primer Latinska Amerika, ni nujno odvisen od skupnega zneska teh sredstev; v zvezi s tem poudarja, da mora Komisija ustrezno usmerjati politiko, da bodo instrumenti, ki jih ponuja EFSD+, uporabljeni za poglobljanje partnerstva z regijami ter bodo prispevali k njihovem razvoju;
7. je seznanjen s sklepi Sveta z dne 4. junija 2021, v katerih so države članice potrdile možnost „status quo plus“, da bi izboljšali trenutno stanje ter dosegli učinkovitejše sodelovanje med EIB in EBRD poleg razvojnih finančnih institucij v okviru pristopa Ekipe Evropa; znova poudarja, da bi lahko pristop Ekipe Evropa močno prispeval k zmoglosti EU, da doseže svoje razvojne cilje v konkurenčnem svetovnem finančnem okolju; pozdravlja nedavno sprejeti načrt za izboljšanje evropskega finančnega ustroja za razvoj in poziva Komisijo, naj spodbuja države članice k združevanju virov in financiranja ter sodelovanju pri usklajevanju in komuniciranju v okviru skupnih projektov (pobude Ekipe Evropa); poudarja, da se mora evropski finančni ustroj za razvoj izogibati vrzelim in prekrivanju, da ne bi ogrozili razvojnega učinka in vodilne vloge EU;
8. poziva Komisijo, naj spremeni sedanje stanje ter poskrbi za močno in jasno politično usmeritev, in sicer pod ustreznim vodstvom na najvišji politični ravni, za dosledno ukrepanje EU kot Ekipe Evropa, tako da predlaga konkretne ukrepe in časovni načrt za uporabo evropskega finančnega ustroja za razvoj pri uspešnem izvajanju evropskih pobud, kot so strategija Global Gateway, zeleni dogovor ali strateški kompas po njegovem sprejetju, da bi okrepili strateško suverenost EU, strateško solidarnost s podobno mislečimi državami in zmoglost Unije, da prispeva k mednarodni stabilnosti, varnosti in miru, zlasti s spodbujanjem in spoštovanjem mednarodnega prava, v tesnem sodelovanju z OZN, Natom, OVSE, Afriško unijo in partnerskimi državami oziroma sama, če je to potrebno; poziva Komisijo, naj prek svojih partnerstev spodbuja vrednote EU;
9. pozdravlja večstebno strukturo evropskega finančnega ustroja za razvoj, saj bosta tako izkoriščena strokovno znanje in vloga vseh njegovih članic, tj. EIB, EBRD, evropskih dvostranskih finančnih institucij in evropskih razvojnih finančnih institucij; poziva k nadaljnjemu usklajevanju in sodelovanju med temi članicami evropskega finančnega ustroja za razvoj v skladu s sklepi Sveta o evropskem finančnem ustroju za razvoj; opozarja, da mora evropski finančni ustroj za razvoj temeljiti na vključujoči strukturi, sodelovati z vsemi evropskimi razvojnimi bankami in finančnimi institucijami, graditi na njihovem strokovnem znanju in dodani vrednosti ter prispevati k večjemu vplivu na razvoj in k dodatnosti; poziva Komisijo, naj predlaga konkretne in pravočasne ukrepe za tesnejše sodelovanje med temi akterji in naj spodbuja vključujoča partnerstva z manjšimi evropskimi razvojnimi finančnimi institucijami v duhu Ekipe Evropa, tudi s prilagojenim pristopom k podpori tem institucijam pri pridobivanju financiranja in pri vlogah za stebrno oceno;

10. poudarja, da se razvojne finančne institucije spodbuja k večjemu tveganju v naložbenih programih prek EFSD+, da bi dosegli tudi najbolj krhka gospodarstva; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj prevzame večjo vlogo pri zagotavljanju merljivih in dodatnih razvojnih učinkov, ne da bi pri tem izkrivljali lokalni trg ali nepošteno konkurirali lokalnim gospodarskim akterjem, ter pri podpiranju razvoja ponudbene strani projektov, in sicer z zagotavljanjem podpore pri pripravi projektov in pomoči razvojnim finančnim institucijam pri usklajevanju, ob tem pa poskrbi tudi za povezovanje manjših razvojnih finančnih institucij;
11. ponovno potrjuje posebno vlogo in odgovornost, ki jo ima EIB kot finančna veja EU s svetovnim dometom; poziva, naj se EIB še naprej s pridom uporablja kot orodje, ki je izključno v lasti EU, za izvajanje operacij, namenjenih uresničevanju prednostnih nalog zunanje politike EU, pa tudi za vključujoče sodelovanje z evropskimi razvojnimi bankami in finančnimi institucijami; v zvezi s tem pozdravlja ustanovitev EIB Global; poziva k povečanju zmogljivosti EIB na terenu za sodelovanje s Komisijo v političnem dialogu in pri opredeljevanju projektov;
12. pozdravlja, da je prišlo do znatnega izboljšanja odprte strukture instrumenta EFSD+, ter poziva Komisijo in države članice, naj EIB, EBRD, evropskim dvostranskim finančnim institucijam in evropskim razvojnim finančnim institucijam ponudijo zanesljivo in izboljšano operativno okolje z enakimi konkurenčnimi pogoji v smislu upravljanja in dostopa do virov EU, v katerem bodo lahko učinkovito prevzele svojo okrepljeno vlogo v zunanjih posojilnih operacijah in mobilizirale sredstva iz zasebnega sektorja, hkrati pa naj zagotovijo preglednost, odgovornost in ustrezen nadzor, kot zahteva instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, z izboljšavami neodvisnega mehanizma za pritožbe in okvira za potrebno skrbnost; se zaveda, da tako velikega zneska, kot je potreben za nekatere pobude, na primer Global Gateway, ne bo mogoče zbrati, če javni in zasebni akterji ne bodo združili moči;
13. poziva k večjemu geografskemu ravnovesju pri uporabi kombiniranja in jamstev instrumenta EFSD+ v skladu z instrumentom za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa ter k podpori za najmanj razvite in nestabilne države; v zvezi s tem poudarja, da mora EIB povečati svojo zmogljivost za podporo razvoju zasebnega sektorja v Afriki, in jo v zvezi s tem poziva, naj afriškimi mikro-, malim in srednjim podjetjem nameni več sredstev iz kombiniranega proračuna EFSD+;
14. ugotavlja, da pristop Ekipe Evropa ponuja edinstveno priložnost za izkoriščanje učinka in prepoznavnosti EU v svetu v veliko večji meri, kot je trenutna, da bi se lahko odločneje zavzeli za naše vrednote in interese in pri tem ne zapostavili nikogar; poudarja, da je treba pri evropskem finančnem ustroju za razvoj izvajati tudi vključujoč duh Ekipe Evropa; ugotavlja, da je za uspeh pristopa Ekipe Evropa ključnega pomena sodelovanje in usklajevanje, ki ga vodi politika EU v preglednem in vključujočem okolju, vključno z javno objavo informacij iz pobud Ekipe Evropa, kot so stroški posredovanja, uporabljeni finančni instrumenti in naložbe, ki so v skupni lasti partnerskih držav; poudarja, da je zgodnje in tesno sodelovanje Parlamenta pri strateški usmeritvi, načrtovanju in nadzoru pobud Ekipe Evropa ključno za ohranjanje njihove demokratične legitimnosti; v zvezi s tem poudarja, da bi moral Parlament dodatno okrepiti delovanje evropskega finančnega ustroja za razvoj v okviru pristopa Ekipe Evropa; ponovno poudarja, da je za reševanje današnjih svetovnih izzivov bistveno, da

evropski finančni ustroj za razvoj postane pomembnejši, doslednejši in odzivnejši, vendar to ne sme biti na račun pravice Parlamenta do nadzora nad načinom uporabe sredstev za zunanje delovanje in nad določanjem političnih prednostnih nalog, ki bi jih bilo treba ustrezno upoštevati;

15. poudarja, da je za uspešno izvajanje evropskega finančnega ustroja za razvoj potreben decentraliziran pristop, in zato opozarja, da je treba povečati vlogo delegacij EU kot osrednjih točk za lažje predhodne razprave z državami članicami, EIB, evropskimi razvojnimi finančnimi institucijami, akterji zasebnega sektorja in drugimi partnerji na terenu v okviru pristopa Ekipa Evropa; poudarja, kako pomembno je tesnejše usklajevanje med Komisijo ter Evropsko službo za zunanje delovanje in delegacijami EU, zlasti v državah v razvoju z najbolj ranljivimi gospodarstvi, da bi olajšali razprave in sodelovanje z ustreznimi akterji na terenu ter opredelili najučinkovitejše projekte;
16. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo finančne institucije izvajale načelo pogojenosti pri instrumentu EU za predpristopno pomoč, instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa in vseh drugih pomembnih finančnih instrumentih, tako da ga bodo povezale s spoštovanjem pravne države, človekovih pravic in demokracije ter ga globoko zasidrale v evropski finančni ustroj za razvoj; poudarja, da je treba v središče evropskega finančnega ustroja za razvoj postaviti enakost spolov, zlasti ekonomsko opolnomočenje žensk, in vključevanje enakosti spolov v skladu z zahtevami instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa;
17. priznava, da se evropski finančni ustroj za razvoj osredotoča na najbolj ranljive regije, kjer so potrebe največje, zlasti najmanj razvite in nestabilne države, zlasti v podsaharski Afriki, vendar poziva, naj se upošteva, da sta približno dve tretjini skupnih zunanjih operacij EIB in EBRD osredotočeni na države pristopnice in države evropskega sosedstva, kjer mora EU uresničiti nedavno začete gospodarske in naložbene načrte za Zahodni Balkan ter vzhodno in južno sosedstvo, in sicer v skladu s Pariškim sporazumom in dobro zaščito biotske raznovrstnosti, pa tudi ob spoštovanju zadevnih lokalnih skupnosti; v zvezi s tem poziva EIB in EBRD, naj svojo vlogo povečata, tako da s konkretnimi ukrepi okrepita sodelovanje.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	12.5.2022
Izid končnega glasovanja	+: 61 -: 12 0: 3
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Alviina Alametsä, Aleksander Aleksandrov Jordanov (Alexander Alexandrov Yordanov), Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Malin Björk, Anna Bonfrisco, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Jorgos Jeorjiu (Giorgos Georgiou), Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Balázs Hidvéghi, Sandra Kalniete, Peter Kofod, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kjučuk (Ilhan Kyuchyuk), Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Claudiu Manda, Thierry Mariani, Pedro Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Dimitris Papadakis (Demetris Papadakis), Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergej Stanišev (Sergei Stanishev), Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Dragos Tudorache, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Vladimír Bilčík, Marc Botenga, Erik Marquardt, Gabriel Mato, Paulo Rangel, Ramona Strugariu

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

61	+
ECR	Anna Fotyga, Jacek Saryusz-Wolski, Dominik Tarczyński, Witold Jan Waszczykowski
NI	Fabio Massimo Castaldo, Kinga Gál, Márton Gyöngyösi, Balázs Hidvéghi
PPE	Aleksander Aleksandrov Jordanov (Alexander Alexandrov Yordanov), Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Gabriel Mato, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Paulo Rangel, Radosław Sikorski, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kjučuk (Ilhan Kyuchyuk), Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Claudiu Manda, Pedro Marques, Sven Mikser, Dimitris Papadakis (Demetris Papadakis), Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergej Stanišev (Sergei Stanishev)
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

12#	-
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
ID	Peter Kofod, Jean-Lin Lacapelle, Thierry Mariani, Harald Vilimsky, Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis
The Left	Marc Botenga, Jorgos Jeorjiu (Giorgos Georgiou), Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz

3	0
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
The Left	Malin Björk

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani